

OPRACOWANIA

lektur uzupełniających

ÉRIC-EMMANUEL SCHMITT

OSKAR I PANI RÓŻA

Streszczenia lektur uzupełniających

Charakterystyki i problematyka

Odpowiedzi na pytania z testów i sprawdzianów

ÉRIC-EMMANUEL SCHMITT

Biografia

Éric-Emmanuel Schmitt* jest francuskim dramaturgiem i powieściopisarzem. Urodził się w **1960 r.** w Sainte-Foy-lès-Lyon. Uczęszczał do École normale supérieure, jednej z najbardziej prestiżowych francuskich uczelni, gdzie uzyskał doktorat z filozofii. Po odniesieniu dwóch sukcesów jako twórca teatralny porzucił posadę wykładowcy, aby w pełni poświęcić się pisaniu. Jest autorem kilkudziesięciu utworów epickich i sztuk teatralnych. Obecnie mieszka w Belgii.

OSKAR I PANI RÓŻA

Czas i miejsce akcji

Wydarzenia rozgrywają się w **nieznanym mieście**, na oddziale dziecięcym w szpitalu, w **tamtejszym parku oraz w domu pani Róży** w ciągu kilkunastu dni grudnia nieokreślonego roku.

Pewniak
na teście

Bohaterowie

Oskar – bohater główny i tytułowy, **dziesięcioletni chłopiec chory na białaczkę**. Z tego powodu **na stałe przebywa w szpitalu**, który nazywa domem. Uważa, że wygląda na siedem lat; **kole-dzy nazywają go Jajogtowym, ponieważ stracił włosy w wyniku chemioterapii**. Jest **bardzo inteligentny** jak na swój wiek, bacznie obserwuje otoczenie, jest w stanie dostrzec i zrozumieć wiele rzeczy. Jest **żądny wiedzy, bystry**, często dzieli się swoimi filozoficznymi spostrzeżeniami. Ma także wady – **łatwo się irytuje, bywa zapalczywy**, czasem zbyt skupia się na swoim cierpieniu i nie zauważa cierpienia innych (np. rodziców). Jego **najsmutniejszym wspomnieniem z dzieciństwa jest fakt, że podpalił mieszkanie**, a w pożarze zginęły pies, kot i złote rybki. Bezskutecznie szuka w słowniku medycznym takich hasel, jak życie, śmierć, wiara czy Bóg. **Denerwują go osoby, które zachowują się wobec niego fałszywie** i nie chcą mówić o śmierci, nie znosi, gdy ktoś udaje, że nie wie, że chłopiec umiera. **Uważa rodziców za tchórzysy**, gdyż nie są w stanie przyznać, że wkrótce umrze. Do niektórych kwestii podchodzi sceptycznie, **nie wierzy w Boga, jednak zmienia się to, gdy za namową pani Róży zaczyna pisać do Niego listy**. Występuje w nich jako narrator ironiczny, **nonszalancki i bezpośredni**, widać też, jak emocjonalnie podchodzi do otaczającego go świata. Potrafi otwarcie i szczerze opowiadać o swoich rozterkach i przemyśleniach, ale dopiero wtedy, gdy rozmówca zyska jego zaufanie. Tak było z panią Różą, którą nazywał cicią. Kobieta **stała się dla niego autorytetem i jednocześnie najlepszą przyjaciółką**. Wymusił na personelu szpitalnym, aby mogła przychodzić do niego codziennie, wbrew regulaminowi. Oskar **przeszedł operację, która się nie powiodła**. Zdaje sobie sprawę, że niedługo umrze, a mimo to **do samego końca pozostaje energiczny i dzielny**. Za namową pani Róży decyduje się na przeżycie swego życia w dwanaście dni – tak jak gdyby każdy dzień trwał dziesięć lat. W tym czasie doświadcza wszystkich problemów okresu dojrzewania i dorosłego życia. Zakochuje się w Peggy Blue, koleżance z oddziału, z którą zawiera nawet fikcyjny ślub. Jest wobec niej opiekuńczy i czuły. Po jej udanej operacji i wyjeździe Oskar wyznaje Bogu, że już Go nie lubi. Chłopiec **umiera pod nieobecność bliskich**, aby – jak twierdzi pani Róża – nie sprawiać im bólu.

Pewniak
na teście

Pani Róża – bohaterka główna i tytułowa, wolontariuszka szpitala, która zajmuje się chorymi dziećmi. Nie określono, ile dokładnie ma lat, sama żartuje ze swojego wieku (*Potrąfisz*

Pewniak
na teście

* Éric-Emmanuel Schmitt, fot. commons.wikimedia.org/Asclepias

zapamiętać trzynastocyfrową liczbę, Oskarku?). Mówi, że nie może go ujawnić, gdyż dawno przekroczyła granicę wieku dla wolontariuszek. Jeśli chodzi o jej rodzinę, wiadomo tylko, że ma dorosłego syna, który pracuje w Kongu jako weterynarz. Jeździ starym samochodem, a mieszka w dużym, ładnym domu. Jest **bezpośrednia i wybuchowa**, często przeklina. Z drugiej strony to **bardzo mądra kobieta o złotym sercu**. Pokochała Oskara, który stał się jej najważniejszym podopiecznym. Pomaga mu zapomnieć o chorobie, mobilizuje do aktywnego życia w ciągu ostatnich dni chłopca. Jako jedyna **otwarcie rozmawia z nim o śmierci**, rozumie jego uczucia. Jest **empatyczna, wrażliwa i dobrodusznna**. Pozwala rodzicom Oskara zamieszkać w jej domu, aby mogli go codziennie odwiedzać, gdy stan chłopca uległ pogorszeniu. Aby rozweselić Oskara oraz przekazać mu pewne prawdy, opowiada chłopcu zmyślane historie o swoich walkach zapaśniczych, które toczyła jako Dusicielka z Langwedocji. Jest dla Oskara autorytetem, ale dla niej chłopiec też stanowi inspirację. Dzięki niemu czuje się potrzebna, a także śmieje się i odczuwa radość. Z kolei opowiadanie mu o Bogu pozwala jej samej umocnić się w wierze. Pani Róża rozpacza po śmierci chłopca, ale przyznaje też, że zamieszkała w jej sercu i dał tyle miłości, że starczy jej na wiele lat.

Peggy Blue – bohaterka drugoplanowa, **dziewczynka przebywająca na oddziale z Oskarem**, w przedostatniej sali, na końcu korytarza. Nazywana jest „niebieską dziewczynką” ze względu na odcień jej cery, wynikający z **choroby serca**. Peggy czeka na operację, która przywróci cerze normalny kolor, choć Oskar przyznaje, że woli, gdy jest nieco niebieska. Dziewczynka **często się uśmiecha, ale nic nie mówi**, przez co wydaje się wszystkim bardzo tajemnicza. Jest **wrażliwa i ciekawa świata** – lubi muzykę, często przegląda słownik medyczny. Po namowie pani Róży Oskar wyznaje, że lubi Peggy i chciałby bronić ją przed odwiedzającymi ją w nocy duchami. Pop Corn twierdzi, że jest ona już zajęta, ale dziewczynka wybiera Oskara. Otwiera się przy nim i zaczyna coraz więcej mówić, okazuje się, że już od jakiegoś czasu o nim myślała. Dzieci spędzają razem noc w jednym łóżku, co następnego dnia wywołuje niemały skandal, biorąc też fikcyjny ślub. Operacja Peggy przebiegła pomyślnie i wkrótce dziewczynka opuszcza szpital.

Doktor Düsseldorf – bohater drugoplanowy, **lekarz prowadzący Oskara**. Ma czarną brodę i krzaczaste brwi, mama Oskara uważa go za bardzo przystojnego. Początkowo był uśmiechnięty, dowcipny, ale zmienił się po nieudanym przeszczepie szpiku dla Oskara. Odwiedza pacjenta, ale jest **ponury, pesymistycznie nastawiony**, co wzbudza poczucie winy u chłopca. Ten mówi w końcu doktorowi, że nie jest przecież Panem Bogiem i nie może przejmować się tak każdym niepowodzeniem. W odpowiedzi na te słowa Doktor Düsseldorf szeroko się uśmiecha i daje chłopcu catusa.

Rodzice Oskara – bohaterowie drugoplanowi, bardzo kochają syna, ale **nie potrafią z nim szczerze rozmawiać**, są bezradni wobec jego choroby i nie umieją poradzić sobie z sytuacją. Smucą się, że nie są w stanie porozumieć się z umierającym synem. Systematycznie odwiedzają Oskara i zasypują go prezentami, ale chłopiec ma do nich żal, nazywa tchórzami. Pani Róża uświadomiła Oskarowi, że jego rodzice też kiedyś umrą – w samotności, z poczuciem winy, że nie potrafili być dla niego wsparciem. Wtedy chłopiec zrozumiał, co czują rodzice, i postanowił im wybaczyć.

Bekon – właściwie Yves, bohater drugoplanowy, kolega Oskara. Ma rozległe oparzenia, mimo przeszczepu i stosowanych kremów krzyczy w nocy z bólu.

Einstein – bohater drugoplanowy, kolega Oskara, chory na wodogłowie.

Pop Corn – bohater drugoplanowy, dziewięcioletni chłopiec o dużej nadwadze, kolega Oskara. Wychował się na biednym osiedlu, dobrze otwierał zamki. Jest zakochany w Peggy Blue, ale ta wybiera Oskara.

Sandrine – bohaterka epizodyczna, nazywana Chinką, dziewczynka chora na białaczkę, ale w jej przypadku leczenie przynosiło efekty. Nosi czarną perukę z grzywką. Catowała się

Pewniak
na teście

Pewniak
na teście

Pewniak
na teście

z Oskarem, na czym przytąpali ich rodzice chłopca. Peggy Blue zaprzyjaźniła się z nią, aby zrobić Oskarowi na złość.

Brigitte – bohaterka epizodyczna, dziewczyna z zespołem Downa, całowała Oskara.

Plan wydarzeń

1. Przedstawienie się Oskara w pierwszym liście do Boga.
2. Spacer z panią Różą i wyznanie jej tajemnicy.
3. Rozmowa o śmierci.
4. Zachęta do pisania listów adresowanych do Boga.
5. Podstuchanie rozmowy rodziców Oskara z doktorem Düsseldorfem.
6. Reszta przedpołudnia spędzona w szafie.
7. Zgoda doktora na codziennie odwiedziyny pani Róży.
8. Legenda o dwunastu proroczych dniach i propozycja zabawy w szybkie dorastanie.
9. Uczucie do Peggy Blue i chęć ochrony jej przed duchami.
10. Wizyta u Peggy i konfrontacja z Pop Cornem.
11. Pocałunek z Sandrine.
12. Odwiedziny rodziców i prezent dla Oskara.
13. Wieczorna wizyta u Peggy.
14. Wspólnie spędzona noc i „małżeństwo” dzieci.
15. Spacer do kaplicy i rozmowa o cierpieniu.
16. Wspólna herbata Oskara, Peggy i pani Róży.
17. Operacja Peggy.
18. „Adopcja” pani Róży.
19. Odwiedziny u Peggy i rozmowa Oskara z jej rodzicami.
20. Kryzys związku Oskara i Peggy.
21. Zaloty Brigitte.
22. Wyznanie Peggy miłości.
23. Ucieczka Oskara.
24. Boże Narodzenie spędzone z panią Różą i rodzicami.
25. Posadzenie roślinki od pani Róży.
26. Rozczarowanie *Słownikiem medycznym*.
27. Pocieszenie doktora Düsseldorfa przez Oskara.
28. Wyjazd Peggy i smutek Oskara.
29. Duchowa wizyta Pana Boga.
30. Rozważania na temat życia.
31. Śmierć Oskara.
32. List pani Róży do Boga.

Krótkie streszczenie

Oskar to dziesięcioletni chłopiec chory na białaczkę, który przebywa w szpitalu. Pani Róża to starsza pani, wolontariuszka zajmująca się chorymi dziećmi. Zaprzyjaźnia się szczególnie z Oskarem. Kiedy chłopiec dowiadyuje się, że jego operacja (przeszczep szpiku) się nie powiodła, co oznacza, że zostało mu najwyżej kilkanaście dni życia, to właśnie pani Róża, zwana przez niego ciocią, jest dla niego największym wsparciem. Pomaga mu zrozumieć rozpacz rodziców i pogodzić się z nimi, mimo że początkowo chłopiec nie chce ich widzieć, uważa, że są tchórzami, bo boją się szczerze z nim porozmawiać. Pani Róża rozmawia z chłopcem o Bogu i sprawia, że do tej pory niewierzący Oskar zaczyna pisać listy do Boga i ufać mu. To także ona proponuje chłopcu, by w ciągu dwunastu dni przeżył całe swoje życie – tak jakby jeden dzień był dziesięcioma latami. Oskar godzi się na to. Zakochuje się w koleżance, Peggy Blue, walczy

o jej uczucia z rywalem Pop Cornem i „żeni się” z nią, przeżywa też problemy w związku, ponieważ interesuje się innymi dziewczętami – Sandrine i Brigitte. Peggy Blue przechodzi udaną operację i może zostać wypisana ze szpitala, co dla Oskara, już wówczas „starszego pana”, jest równoznaczne z rozstaniem na zawsze. Przychodzi wreszcie dzień, gdy chłopiec umiera – dzieje się to w chwili, gdy jest sam, bo jego rodzice i pani Róża poszli napić się kawy. Pani Róża rozpacza, ale jednocześnie jest szczęśliwa, że mogła poznać takiego chłopca i stać się dla niego kimś bliskim.

STRESZCZENIE

Każdy rozdział powieści ma formę adresowanego do Pana Boga listu, w którym opisane są minione wydarzenia.

[1] (streszczenie rozdziału)

Oskar to dziesięcioletni chłopiec chory na białaczkę, który z powodu choroby przebywa na stałe w szpitalu. Nazywany jest przez kolegów Jajogłowym, bo stracił włosy w wyniku chemioterapii. Przeszczep szpiku młodego pacjenta nie powiódł się, co oznacza, że chłopiec wkrótce umrze. Od czasu nieudanej operacji prowadzący chorobę Oskara doktor Düsseldorf przychodzi do pacjenta markotny i małomówny, co wywołuje u chłopca wyrzuty sumienia.

Oskara denerwuje to, że każdy, gdy tylko temat rozmowy schodzi na śmierć, udaje, że nie słyszy. Tylko pani Róża, nazywana przez niego ciocią, zachowuje się inaczej. Jest ona najstarszą z wolontariuszek odwiedzających chore dzieci w szpitalu. Któregoś razu podczas spaceru po pobliskim parku pani Róża wyznała, że w przeszłości była zapaśniczką o pseudonimie Dusicielka z Langwedocji. Potrafi rozweselić chłopca, a także szczerze z nim rozmawiać i prowadzić dyskusje filozoficzne. Nie boi się też przyznać, że chłopiec umrze. Zachęca Oskara do pisania listów do Pana Boga, aby dzielić się swoimi przemyśleniami, jak również prosić o spełnienie jednego życzenia duchowego dziennie. Początkowo Oskar jest oburzony, gdyż nie wierzy w Boga, porównuje Go do Świętego Mikołaja. Postać rzeczy zmienia jednak wiara samej pani Róży, która stanowi dla chłopca autorytet. Mimo początkowego sceptycyzmu Oskar decyduje się na napisanie pierwszego listu. Pod koniec listu prosi Boga o wyjaśnienie, czy wyzdrowieje.

[2] (streszczenie rozdziału)

Chłopiec uzyskuje odpowiedź na to pytanie już następnego dnia. Kiedy gra w szachy z Einsteinem, drugi z kolegów informuje go, że do szpitala przyjechali jego rodzice. Zdziwiło to chłopca, gdyż odwiedzany był przez nich tylko w niedziele. Tego dnia nie przyjechali jednak do niego. Oskar podsłuchuje rozmowę doktora Düsseldorfa ze zrozpaczonymi rodzicami i w ten sposób utwierdza się w przekonaniu, że wkrótce umrze. Ponadto stwierdza, że jego rodzice to tchórze, gdyż nie mieli odwagi porozmawiać z synem i opuścili szpital.

Następne kilka godzin Oskar przesiaduje w szafie, w której ukrył się, gdy podsłuchiwał rozmowę, a wkrótce w szpitalu następuje wielkie poruszenie wywołane zniknięciem chłopca. Przypadkowo odnajduje go dopiero jedna ze sprzątaczek, a powstałe w ten sposób zamieszanie sprowadza na miejsce cały personel. Oskar nie zamierza z nikim rozmawiać, żąda widzenia z panią Różą.

Wkrótce opowiada jej o tym, co usłyszał i jak zachowali się jego rodzice. W trakcie rozmowy wychodzi na jaw, że nigdy nie mówili synowi o Bogu. Pani Róża zachęca chłopca, aby poprosił Boga o duchowe odwiedziny. On z kolei nalega, aby wolontariuszka przychodziła do niego codziennie, co udaje się wynegocjować z doktorem Düsseldorfem – przez dwanaście dni pani Róża będzie mogła odwiedzać Oskara bez ograniczeń. Ten krótki okres bardzo załamuje chłopca, który uświadamia sobie, jak mało czasu mu zostało. Pani Róża opowiada mu wtedy legendę o ostatnich dwunastu dniach roku i proponuje, aby sam spróbował pobawić się w coś takiego – Oskar ma w tym czasie przeżyć całe życie tak, jakby jeden dzień stanowił dziesięć lat.

[3] (streszczenie rozdziału)

Wiek młodzieńczy Oskar przechodzi burzliwie. Zapytany przez panią Różę, którą z dziewcząt lubi najbardziej, Oskar przyznaje, że podoba mu się Peggy Blue – „niebieska dziewczynka”, nazywana tak z powodu odcienia jej cery, wywołanego nieprawidłowym przepływem krwi w organizmie. Chłopiec chciałby bronić koleżanki przed duchami, które podobno nawiedzają dzieci co noc.

Za namową pani Róży Oskar udaje się do pokoju dziewczynki i oferuje, że wieczorami może pełnić wartę przed drzwiami. Wtem w pokoju pojawia się Pop Corn, który twierdzi, że Peggy jest jego dziewczyną i to on będzie jej bronił. Chwilę później Oskar całuje się w świetlicy z Sandrine, która również choruje na białaczkę.

Okazuje się, że wszystko widzieli jego rodzice, którzy przyjechali do syna jak co niedzielę. Oskar otrzymuje od nich odtwarzacz do płyty i słuchowisko *Dziadek do orzechów*. Porusza temat wizyty rodziców w szpitalu poprzedniego dnia, ale ci wszystkiego się wypierają. Chłopiec nie zamierza z nimi rozmawiać i ignoruje rodziców.

Po ich wyjściu Oskara odwiedza pani Róża i przekonuje podopiecznego do wyznania Peggy swojego uczucia. Chłopiec ponownie odwiedza koleżankę, która przyznaje, że woli jego jako obrońcę przed duchami.

[4] (streszczenie rozdziału)

Okolo pierwszej w nocy Oskara budzą wrzaski. Udaje się do pokoju Peggy, ale okazuje się wówczas, że to nie ona krzyczy, tylko Bekon, który wije się z bólu z powodu rozległych oparzeń. Gdy się uspokaja, Oskar wraca do Peggy i przyjmuje propozycję położenia się z nią w łóżku.

Dzieci spędzają wspólnie noc, co rano wywołuje niemały skandal. Sytuację uspokaja dopiero pani Róża, która przywołuje wszystkich do porządku i każe przestać robić wyrzuty dzieciom. Oskar wyznaje wolontariuszce, że tej nocy pobratł się z Peggy.

Po obiedzie pani Róża zaprowadza Oskara do kaplicy, aby pokazać mu dom Boga. Chłopiec jest zdumiony i jednocześnie zawiedziony widokiem posągu Chrystusa przybitego do krzyża. Wdaje się w rozmowę o cierpieniu, podczas której pani Róża zwraca uwagę na dwa jego rodzaje – cierpienie fizyczne i duchowe.

Reszta dnia mija Oskarowi na herbacie z panią Różą i Peggy. Dziewczynka obiecuje, że tej nocy to ona odwiedzi Oskara.

[5] (streszczenie rozdziału)

Peggy nie składa wizyty chłopcu, gdyż jest przygotowywana przez pielęgniarkę do narkozy. Tego dnia dziewczynka ma bowiem operację, którą Oskar bardzo się denerwuje.

W rozmowie z panią Różą chłopiec deklaruje, że może ją adoptować tak, jak uczynił ze swoim misiem Bernardem, kiedy rodzice podarowali mu nową maskotkę.

Popołudniem wraz z panią Różą Oskar odwiedza Peggy, której operacja przebiegła pomyślnie. Chłopiec poznaje też rodziców dziewczynki, którzy traktują go z dużym szacunkiem i powierzają mu opiekę nad córką.

[6] (streszczenie rozdziału)

Następnego dnia Peggy dowiaduje się, że Oskar całował się z Sandrine, i oświadcza chłopcu, że wszystko między nimi skończone. W dodatku dziewczynki zaprzyjaźniają się, aby zrobić Oskarowi na złość. Gdy chłopiec daje się całować podekscytowanej Brigitte, dziewczynce z zespołem Downa, Einstein ich podgląda i roznosi plotki po szpitalu.

Oskar kocha tylko Peggy, o czym mówi pani Róża, która radzi mu, aby jej o tym powiedział.

[7] (streszczenie rozdziału)

Rano Oskar wyznaje Peggy, że tylko ją kocha, a ona odwzajemnia się taką samą deklaracją.

Jest to dzień Bożego Narodzenia. Gdy Oskar uświadamia sobie, że nie będzie mógł spędzić wieczoru z ukochaną, tylko ze swoimi rodzicami, postanawia uciec ze szpitala. W zrealizowaniu tego planu pomagają mu koledzy – Pop Corn, Einstein i Bekon. Oskar ukrywa się w samochodzie pani Róży i dojeżdża w ten sposób do jej domu.

W drodze chłopiec zasypia i dopiero po kilku godzinach budzi się przemarznięty i samotny. Zmierza wówczas w stronę dużego oświetlonego domu. Zaskoczona pani Róża przenosi chłopca do salonu i częstuje gorącą czekoladą. Oskar dowiaduje się wówczas, że wszyscy w szpitalu go szukają, a zrozpaczeni rodzice zawiadomili policję. Pani Róża uświadamia chłopcu, że jego rodzice kiedyś umrą z wyrzutami sumienia, że nie pogodzili się z jedynym dzieckiem.

Na prośbę Oskara pani Róża zaprasza jego rodziców, których chłopiec przeprasza. Relacja między nimi całkowicie się zmienia, rodzice Oskara stają się tacy jak dawniej. Następnie wszyscy razem spędzają świąteczny wieczór.

[8] (streszczenie rozdziału)

Następnego dnia Oskar wraca do szpitala. Stawia przy łóżku podarowaną przez panią Różę figurkę Maryi, która przypomina chłopcu Peggy Blue. Dziewczynka odwiedza Oskara i spędza z nim czas na słuchaniu *Dziadka do orzechów* oraz wspomnianiu dawnych czasów.

[9] (streszczenie rozdziału)

Rodzice Oskara przeprowadzają się do pani Róży, aby móc częściej odwiedzać cho- go syna.

Od rana chłopiec zajmuje się prezentem, który otrzymał od pani Róży. Jest to roślina z pustyni Sahara, która w ciągu jednego dnia przeżywa całe swoje życie, co fascynuje Oskara.

Później chłopiec dzieli się z panią Różą swoim rozczarowaniem wynikającym z braku w *Słowniku medycznym* takich haseł jak „życie”, „śmierć”, „wiara” czy „Bóg”. Wolontariuszka odpowiada, że poszukiwane przez niego słowa można znaleźć w *Słowniku filozofii*, lecz i on może rozczarować Oskara. Każde z tych pojęć ma bowiem kilka definicji, a najciekawsze pytania pozostają bez jednoznacznej odpowiedzi.

W tym czasie do pokoju przychodzi, markotny jak zwykle, doktor Düsseldorf. Wtem Oskar niespodziewanie prosi go, aby się rozchmurzył, bo to nie jego wina, że pacjent

nie wyzdrowieje. Nie jest on bowiem Panem Bogiem i nie ma wpływu na naturę. Lekarz jest zdumiony, ale zaraz potem catuje Oskara i dziękuje za te słowa.

[10] (streszczenie rozdziału)

Peggy Blue opuszcza szpital. Oskar zdaje sobie sprawę, że już nigdy jej nie zobaczy. Z tego powodu obraża się na Boga i oświadcza, że przestaje Go lubić.

[11] (streszczenie rozdziału)

Tego dnia Bóg odwiedza w końcu Oskara i zdradza mu swój sekret – codziennie należy patrzeć na świat tak, jakby oglądało się go po raz pierwszy. Chłopiec jest zachwycony, czuje radość z życia.

Pewniak
na teście

[12] (streszczenie rozdziału)

Zgodnie z zasadami dwunastodniowej zabawy Oskar kończy sto lat. Dużo śpi, ale twierdzi, że czuje się dobrze.

Chłopiec dzieli się z rodzicami przemyśleniami na temat życia – nie należy traktować go jako prezent, lecz jako pożyczkę, na którą trzeba zastużyć. Co więcej, im człowiek starszy, tym bardziej musi się starać, aby docenić życie. W wieku młodzieńczym jest to proste, ale gdy człowiek się starzeje, musi zacząć używać swojej inteligencji. Chłopiec nie jest pewien, czy przekonał rodziców tymi wywodami. Prosi Boga, aby odwiedził ich i dokończył dzieła.

[13] (streszczenie rozdziału)

Ostatni list Oskara jest bardzo zwięzły – chłopiec czuje, że zaczyna umierać.

[14] (streszczenie rozdziału)

Oskar umiera rano pod nieobecność rodziców i pani Róży, którzy poszli napić się kawy. Pani Róża uważa, że zrobił to specjalnie, aby oszczędzić bliskim cierpienia. Kobieta jest zrozpaczona, ale próbuje powstrzymać łzy, aby jej ból nie konkurował z rozpaczą rodziców zmarłego chłopca. Pani Róża dziękuje Bogu, że dał jej poznać Oskara. Przyznaje, że wymyślała historie o walkach zapaśniczych, którymi bawiła chłopca, ale też wykorzystywała je jako przypowieści. Dzięki niemu przeżywała radość, a także umocniła się w wierze. Kobieta twierdzi, że doznała od chłopca tyle miłości, że starczy jej do końca życia.

Problematyka

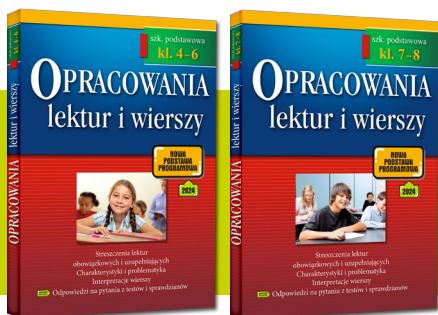
Książkę można nazwać powieścią filozoficzną, ponieważ podejmowane są w niej tematy związane z życiem i śmiercią. Należy do epiki – jest napisana prozą, występują w niej bohaterowie, akcja, o wydarzeniach opowiada narrator. Utwór Érica-Emmanuela Schmitta opiera się na trudnym i drażliwym temacie – **cierpieniu i śmierci dziecka**. Po nieudanym przeszczepie szpiku pewne jest, że w ciągu kilkunastu dni Oskar umrze. Lekarze nie mogą już niczego zrobić, wszyscy są rozpaczliwie bezradni wobec nieuniknionej śmierci chłopca. To też sprawia im problemy w porozumieniu się z pacjentem, w szpitalu śmierć pozostaje bowiem tematem tabu. Kiedy tylko chłopiec porusza tę kwestię, każdy momentalnie „głuchnie”. **Jedynie pani Róża potrafi podjąć rozmowę na ten temat**. Choć w rozmowie z nią Oskar sprawia wrażenie radosnego i żartobliwego, to w rzeczywistości przez **cały czas towarzyszy mu niewymowny strach przed nieznanym**. Ciocia Róża tłumaczy chłopcu, że są dwa rodzaje cierpienia. Fizyczne się znosi, natomiast cierpienie duchowe się wybiera. Nikt nie wie, czym faktycznie jest śmierć, dlatego myśl o niej wcale nie musi przynosić bólu, wszystko zależy od nas. Ponadto **wszelkie niepokojące myśli powinny być**

Pewniak
na teście

przez nas uzewnętrzniane, nie można pozwolić na to, aby zapanowały nad nami i paraliżowały. Dlatego tak ważny jest kontakt z chorym, którego brakowało Oskarowi ze strony jego rodziców. Chłopiec uważa ich za tchórzy, gdyż nie potrafią zmierzyć się z przykrą rzeczywistością. Dodatkowo utrudnia wzajemne porozumienie się, ale faktycznie bardzo ich potrzebuje. Na koniec dochodzi do pojednania między nimi, co z pewnością pozwoliło chłopcu odejść spokojniejszym.

Oskar i pani Róża to także **opowieść o poszukiwaniu Boga i odpowiedzi na pytanie, jak żyć**. Początkowo Oskar jest nastawiony sceptycznie do opowieści pani Róży o Bogu, jednak jej autorytet powoli go przekonuje. Daje się namówić na codziennie pisanie listu do Boga, aby podzielić się z Nim swoimi przemyśleniami i wątpliwościami. Ciocia Róża zapewnia: *Za każdym razem, kiedy w niego uwierzysz, będzie trochę bardziej istniał. Jeśli się uprzesz, zaczniesz istnieć na dobre. I wtedy ci pomoże*. Później w kaplicy pokazuje Oskarowi wizerunek ukrzyżowanego Chrystusa. Początkowo widok ten wydaje się chłopcu żalotny, jednak ciocia Róża tłumaczy mu, że to właśnie taki cierpiący Bóg jest bliższy człowiekowi. Na jego przykładzie **pokazuje, że ból fizyczny można znieść, ale nie trzeba cierpieć duchowo, gdy się ufa**. Takie korzyści przynosi wiara. Za namową pani Róży Oskar, pisząc listy do Boga, prosi w nich o odwiedziny duchowe. **Doświadcza ich kilka dni przed śmiercią** i poznaje wówczas sekret Boga, przepis na życie: *codziennie patrz na świat, jakbyś oglądał go po raz pierwszy*. Życie trzeba umieć docenić, co próbuje wytłumaczyć rodzicom Oskar. W wieku młodzieńczym nie jest to trudne, ale im człowiek starszy, tym bardziej musi się wysilić. Dlatego tak ważne jest, aby nauczyć się codziennie oglądać świat na nowo. Dzięki rozmowom z Oskarem w swojej wierze umocniła się sama pani Róża, do czego się przyznaje w napisanym do Boga liście. Chłopiec umiera, pozostawiając na szafce notatkę o treści: *Tylko Bóg ma prawo mnie obudzić*.

Pewniak
na teściePewniak
na teście

Lektury obowiązkowe znajdziesz w książkach:

Opracowania lektur i wierszy – szkoła podstawowa klasy 4-6
Opracowania lektur i wierszy – szkoła podstawowa klasy 7-8

Kup na www.greg.pl

Autorzy:

Jakub Bączyński, Olga Gradoń, Adam Karczewski, Anna Kremiec,
Jakub Matusiak, Damian Molicki, Izabela Nałódka, Agnieszka Nawrot,
Karolina Rymut-Kościelniak, Dorota Stopka, Lucyna Szary, Aldona Szóstak,
Joanna Tomasiak, Weronika Widzińska, Barbara Włodarczyk,
Maria Zagnińska, Kamila Zawadzka

Redakcja i korekta:

Agnieszka Antosiewicz, Szymon Rój, Karolina Rymut-Kościelniak,
Joanna Tomasiak, Weronika Widzińska, Maria Zagnińska

© Copyright by Wydawnictwo GREG® Sp. z o.o.

Wydawnictwo GREG®

ul. Klasztorna 2B

31-979 Kraków

tel. 12 680 15 50

www.greg.pl

Księgarnia internetowa: www.greg.pl

Znak firmowy GREG® zastrzeżony w Urzędzie Patentowym RP.

Wszystkie prawa zastrzeżone.

Żadna część niniejszej publikacji nie może być reprodukowana
lub przedrukowana bez pisemnej zgody Wydawnictwa GREG®.

Projekt okładki:

Grzegorz Więczkiewicz

Layout i skład:

Pracownia Register

Zdjęcia i portrety – domena publiczna.